

Nr 34.

Av herr **Lindberg**, om höjning av hemvärnschefernas arvoden.

Enligt vad som framgår av statsverkspropositionen, fjärde huvudtiteln punkt 37, har rikshemvärnschefen föreslagit en höjning av årsarvodena för kretshemvärnschefer från 110 till 200 kronor, för hemvärnschefer i hemvärnsområden med högst hundra hemvärmän från 165 till 400 kronor samt för övriga hemvärnschefer från, beroende på antalet hemvärmän, 250 resp. 330 kronor till 600 kronor, innebärande en total kostnadsökning med 250 400 kronor.

Civildförvaltningen, som ansett skäl tala för en höjning av arvodena, har — utan att taga närmare ställning till beloppens inbördes storlek — förordat en höjning av anslaget med 100 000 kronor.

Departementschefen har förklarat, att han icke kan tillstyrka någon höjning av ifrågavarande arvoden, detta under hänvisning till att dessa med anledning av penningvärdets fall fr. o. m. innevarande budgetår höjts med 10 procent. Oavsett att denna ringa höjning av arvodesbeloppen ingalunda utgör någon skälig kompensation för penningvärdets fall bör vid handläggandet av denna fråga främst beaktas, att ifrågavarande arvoden redan från början dvs. vid hemvärnets tillkomst, till följd av de då rådande förhållandena, beräknades avsevärt i underkant. Det krävdes vid den tidpunkten icke mer än en så att säga symbolisk ersättning för en arbetsinsats, vars omfattning man för övrigt saknade någon erfarenhetsmässig uppfattning om. Stundens allvar och den allmänna försvarsinställning den födde gjorde ersättningsfrågan vid den tidpunkten mindre betydelsefull. I och med att en stabilisering nu har skett, i så måtto att hemvärnets blivit en permanent organisation och en del av armén, har ett i viss mån annorlunda läge uppstått beträffande ersättningen för ifrågavarande hemvärnschefer arbetsprestanda i försvarets tjänst. Icke så att den goda hemvärnsanda, som en gång grundades, skulle ha försvunnit. Den andan består alltför men bör å andra sidan icke av staten för all framtid utnyttjas för att erhålla arbetsinsatser till oskäligt lågt pris. Ja, på många håll har det visat sig, att arvodet icke ens täckt de personliga utgifter, som hemvärnscheferna åsamkats vid uppehållandet av befattningen i fråga. Många exempel kan sålunda anföras, då dessa chefer fått avstå löneinkomster för både en och två dagar per månad med hänsyn till de krav som hemvärnstjänsten ställt på dem.

Upprepade avslag i arvodesfrågan måste sålunda från hemvärnsmännens sida tolkas som en orättvisa från statsmakternas sida, detta så mycket mer som arbetsbördan för ifrågavarande hemvärnschefer genom ökade uppgifter för hemvärdet enligt krigsplanläggningen och därav följande ökat fredsutbildningsarbete, avsevärt stigit med åren.

Hemvärnsbefälhavarnas riksförbund har också å krets- och hemvärnschefers vägnar vid skilda tillfällen framfört krav på en höjning av arvodena.

Rikshemvärnschefens äskanden, som dock understiger de från hemvärns-håll framförda önskemålen, har sålunda fullt stöd från deras sida, som har att fullgöra ifrågavarande mångahanda arbetsuppgifter. Rikshemvärnschefens motivering, som delvis redan givits uttryck för i det ovan anförda, får särskild tyngd genom påpekandet, att rekryteringen av lämplig personal för ifrågavarande befattningar inom hemvärdet med tiden alltmer försvårats. Även jämförelsen med andra fritidsarbetande i liknande befattningar, exempelvis inom civilförsvaret, utfaller till nackdel för hemvärdet. Det är visserligen väl förståeligt, att departementschefen vid behandlingen av äskandena å fjärde huvudtiteln funnit erforderligt att företaga begränsningar och nedskärningar, men det kan dock på goda grunder ifrågasättas, om det är tillrådligt att år efter år hålla nere en utgiftspost, som går ut över en personalkategori, som låt vara med frivilligheten som anställningsgrund nedlägger ett så avsevärt arbete för hembygdsförsvarets upprätthållande och stärkande.

Hemvärdet är en »billig» del av armén, men endast under förutsättning, att billighetens krav icke eftersättes.

Det synes därför vara fullt befogat, att arvodena nu höjes i minst den omfattning rikshemvärnschefen föreslagit.

På grund av vad ovan framhållits tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen ville höja kretshemvärnschefernas arvoden till 200 kronor, samt

att hemvärnschefernas arvoden höjes till 400 kronor i områden med högst 100 hemvärnsmän och inom övriga områden till 600 kronor.

Stockholm den 20 januari 1953.

Carl Lindberg.